

Nikolas Elomaa/PS

22.3.2021

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Kuulemis- ja lausuntopyyntöne 12.3.

**HE 28/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle eläkesäätiöitä,
eläkekassoja ja vakuutuskassoja koskevaksi lainsäädännöksi ja
eräksi siihen liittyviksi laeiksi**

Kiitämme kuulemis- ja lausuntopyynnöstänne ja toteamme työeläkevakuuttajien näkemyksenä seuraavaa:

Lausunnon pääkohdat

1. Pidämme uudistusta hyvänä. Lainsäädännön selkiyttäminen sekä siihen tehty muutokset toivottavasti madaltavat kynnystä perustaa eläkesäätiöitä ja -kassoja sekä siten esitetty lainsäädäntöuudistus vahvistaa myös hajautettua eläkejärjestelmää.
2. Lakiesityksen 4 luvun 7 § 2 momentti, jossa säädetään hallituksen jäsenen kelpoisuudesta, vaikeuttaa kelpoisuusvaatimusten täyttämistä hallituksen jäsenten osalta. Tätä esitämme muutettavaksi.
3. Lakiesityksen 12 luvun 5 §:ssä säädettäisiin vakuutuskannan luovutusta koskevasta suunnitelmasta vastaavasti kuin vakuutusyhtiölain 21 luvun 2 §:ssä. Säännös kaipaava täsmennystä, koska esitys jättää tulkinnanvaraa ja epäselvyyttä nykytilaan verrattuna.
4. Selvitystilaa ja konkurssitilanteita koskevaa lainsäädäntöä olisi edelleen tarpeen tarkastella jatkotyössä, vaikka esityksessä on joiltakin osin selvennettykin säännöksiä nykytilaan verrattuna.

Lainsäädännön kokonaisuudistus tukee eläkesäätiöiden ja kassojen perustamista

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen määrä on vuosien mittaan vähentynyt merkittävästi. Esitetyllä lainsäädäntöuudistuksella pyritään turvaamaan säätiö- ja kassakentän olemassaoloa sekä madaltamaan kynnystä perustaa uusia säätiöitä ja kassoja. Tämä kehitys vahvistaisi työeläkejärjestelmän hajautusta sekä tarjoaisi työnantajille lisää mahdollisuuksia harkita lakisääteisen eläketurvan järjestämistä työntekijöilleen.

Nikolas Elomaa/PS

22.3.2021

Hallituksen jäsenen kelpoisuudesta (lakiesityksen 4 luku 7 § 2 momentti)

Ehdotettu lainsäädäntö asettaa lakisääteistä eläketurvaa hoitavien eläkesäätiöiden ja -kassojen hallitusten jäsenille samat taidolliset vaatimukset kuin työeläkevakuutusyhtiöissä. Eläkesäätiöiden ja -kassojen hallitukseen valitaan hallituksen jäsenet työnantaja- sekä työntekijäpuolen esitysten mukaisesti. Sijoitustoimintaa koskevien osaamisvaatimusten lisääntymisen myötä lakiesityksen kirjaus, jonka mukaan ainoastaan työntekijäpuolen edustajien pitää olla valittu vakuutetuista, vaikuttaa koko hallituksen kompetenssiin ja osaamisvaatimuksiin.

Esitämme, että kyseinen lainkohta muutetaan seuraavasti:

Vakuutetut valitsevat ~~keskuudestaan~~ hallitukseen vähintään kaksi jäsentä ja yhden varajäsenen. (Poistetaan sana ”keskuudestaan”).

Asian muuttaminen tasapainottaisi hallituksen työnantaja- ja työntekijäpuolen välistä kompetenssieroa. Rajoitus ei koske työnantajan nimittämiä hallituksen edustajia. Jos lainkohtaa ei muuteta, käytännössä ainoastaan työnantajat kykenevät nimittämään hallitukseen lain edellytykset täyttäviä sijoitusammattilaisia, mistä myös seuraa se, että yli puolet työnantajien nimittämistä hallitusjäsenistä tulisi olla institutionaalisen sijoitustoiminnan asiantuntijoita.

Vakuutuskannan luovutus (lakiesityksen 12 luvun 5 ja 6 §)

Lakiesityksessä eläkelaitos on määritelty niin, että se tarkoittaa eläkesäätiötä tai -kassaa. Näin ollen työeläkevakuutusyhtiö ei sisälly tähän käsitteeseen, vaan mainitaan tarvittaessa erikseen. Tämä johtaa joissakin tapauksissa epäselvyyteen siitä, mitä eläkelaitosta milloinkin tarkoitetaan.

Esimerkiksi 12 luvun 5 §:ssä säädettäisiin vakuutuskannan luovutusta koskevasta suunnitelmasta vastaavasti kuin vakuutusyhtiölain 21 luvun 2 §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan suunnitelman laatimisesta on vastuussa eläkelaitoksen hallitus. Velvollisuus koskee sekä luovuttavaa että vastaanottavaa **eläkelaitosta** yhdessä. Tässä ei mainita ollenkaan työeläkevakuutusyhtiötä.

Lähtökohta jo vanhassa lainsäädännössä on ollut, että siirrettäessä vakuutuskantaa eläkesäätiöstä työeläkevakuutusyhtiöön on sovellettu eläkesäätiölakia ja siirrossa työeläkevakuutusyhtiöstä eläkesäätiöön on sovellettu työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia. Lainsäätäjällä on siis ollut kuitenkin selvästi tarkoitus, että asia tässä tapauksessa koskettaa myös työeläkevakuutusyhtiötä.

Lakiesityksen yksityiskohtaiset perustelut

”Työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lain säännöksiä vakuutuskannan luovuttamiseen tai vastaanottamiseen liittyvästä päätöksenteosta ja menettelytavoista sovelletaan silloin, kun luovuttavana tai vastaanotavana vakuutuslaitoksena on työeläkevakuutusyhtiö.”

Nikolas Elomaa/PS

22.3.2021

Noudattaen nykyistä periaatetta sovellettavasta lainsäädännöstä perustelujen lause pitäisi kuulua seuraavasti:

"Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain säännöksiä vakuutuskannan luovuttamiseen tai vastaanottamiseen liittyvästä päätöksenteosta ja menettelytavoista sovelletaan silloin, kun luovuttavana ~~tai vastaanottavana~~ vakuutuslaitoksena on työeläkevakuutusyhtiö." (Poistetaan sanat "tai vastaanottavana".)

Tämä edellyttää myös muutoksia tarvittaviin pykäliin ko. luvussa. Ainakin 5 ja 6 §:iin pitäisi lisätä sana "työeläkevakuutusyhtiö".

Selvitystilaa ja konkurssia koskevan lainsäädännön kehittäminen

Lakiesityksessä on selvennetty joiltakin osin säätiöiden ja kassojen selvitystilaa ja konkurssia koskevia säännöksiä. Tilanne parantaa nykytilaa, mutta mittavan lainsäädäntötyön ohessa selvitystilaa ja konkurssia koskevan oikeustilan tarkastelu ei ollut mahdollista. Tätä työtä olisi kuitenkin syytä jatkaa pikaisesti.

Työeläkevakuuttajat TELA ry

Nikolas Elomaa
edunvalvontajohtaja